

e-ISSN: 2536-4596

KARE

Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyat, Tarih ve Düşünce Dergisi
International Journal of Comparative Literature, History and Philosophy

Ömer Seyfettin Anı Sayısı

KARE- Sayı / Issue: 11 Yaz / Summer Yıl / Year: 2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20.07.2021

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

KARE- Sayı / Issue: 11 Yaz / Summer Yılı / Year: 2021

Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

KARE DERGİ

Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyat, Tarih ve Düşünce Dergisi

Sahibi / Publisher

Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Adına

Prof. Dr. Özen Tok/ Edebiyat Fakültesi Dekanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/ Editor-in-Chief:

Prof. Dr. Hasan Baktır

Sayı Editörü/ Issue Editor

Prof. Dr. Hülya Argunşah

hulya@erciyes.edu.tr

Alan Editörleri

Editör Yardımcısı/ Associate Editor

Dr. Öğr. Üyesi Evren Erman Rutli- Dizin sorumlusu

Öğrt. Gör. Ahmet Ipsirli

Dr. Öğr. Üyesi Can Deveci

Alan Editörleri / Field Editors

Doç. Dr. Turgut Koçoğlu / Edebiyat Alanı

Dr. Öğr. Üyesi Aylin Yonca Gençoğlu-Felsefe Grubu

Dr. Öğr. Üyesi Semine İmge Azertürk - Doğu Dilleri

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Kenan Koçak

KARE Dergi Uluslararası Hakemli bir dergidir.

KARE Journal is a refereed international journal.

Yayın Türü/ Publication Type

Uluslararası Süreli Yayın/ International Periodical

Dergi yılda iki kez yayımlanır (Yaz ve Kış).

The Journal is published biannually (Summer and Winter).

e-ISSN:

2536-4596

E-Posta/ E-mail:

karedergi@erciyes.edu.tr / karedergieditor@gmail.com

Web adresi/ Web Address:

<http://dergipark.gov.tr/kare> <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Yazışma Adresi/ Mailing Address

KARE Dergi Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Ahmet El Biruni Caddesi No:91 Talas/

Kayseri/TÜRKİYE

Dergi'de yayınlanan makaleler, tablolar ve resimlerin hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kapak Fotoğrafı:

Ömer Seyfettin'in İnci (S.15, Nisan 1920) Dergisinde Yayımlanmış Kapak Fotoğrafı ve vefatının

Duyurulması:

Link: openaccess.marmara.edu.tr/handle/11424/158232

Yayın Tarihi / Date Published: 20.07.2021

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Mehmet Kasım Özgen Yayın Kurulu Başkanı /

ERÜ Felsefe Bölümü

Doç. Dr. Hatice Köroğlu Türközü /

ERÜ Kore Dili Edebiyatı Bölümü

Prof. Dr. Hasan Baktır /

ERÜ İngiliz Dili Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Evren Erman Rutli /

ERÜ Felsefe Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Can Deveci /

ERÜ Tarih Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Hilal Akça

ERÜ Edebiyat Bölümü

Öğr. Gör. Ahmet Ipşirli /

ERÜ İngiliz Dili Edebiyatı Bölümü

Doç. Dr. Joshua Parker /

University of Salzburg

Doç. Dr. Michael Jasper /

Elizabeth City State University

Doç. Dr. Peilin Li /

Taiwan National Cheng Chi University

Dr. Jin Won Chung /

Dongguk University

Dr. Öğr. Üyesi Verena Laschinger

Universität Erfurt

Uluslararası Bilim ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Hülya Argunşah (KARE Dergi Bilim ve Danışma Kurulu Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Nevzat Özkan, ERÜ Türk Dili Edebiyatı Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Özen Tok, ERÜ Edebiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Sevinç Üçgül, ERÜ Rus Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Hasan Ali Şahin, ERÜ Edebiyat Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Göksel S. Türközü, ERÜ Edebiyat Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Atabey Kılıç, ERÜ Edebiyat Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. A. Volkan Erdemir, ERÜ Japon Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Nabil Matar, College of Liberal Arts / University of Minnesot

Prof. Dr. Behzad Ghaderi Sohi, ERÜ İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Prof. Dr. Arslan Topakkaya, ERÜ Felsefe Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Koray Değirmenci, ERÜ Sosyoloji Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Sultan Murat TOPÇU, ERÜ Sanat Tarihi Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Ali Selçuk, ERÜ Türk Halk Bilimi Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Mehmet Kasım Özgen, ERÜ Edebiyat Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler, ERÜ Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı

Doç. Dr. İlkey Şahin, ERÜ Sosyoloji Bölümü

Doç. Dr. Melih Karakuzu, ERÜ İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Doç. Dr. Remzi Aydın, ERÜ Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü

KARE- Sayı / Issue: 11 Yaz / Summer Yıl / Year: 2021
ÖMER SEYFETTİN ANI SAYISI HAKEM LİSTESİ

- Prof. Dr. Abdullah Şengül, Nevşehir, Hacı Bektaş Veli Üniv.
Prof. Dr. Ahmet Bozdoğan, Sivas, Cumhuriyet Üniv.
Prof. Dr. Alev Sınar Uğurlu, Bursa, Uludağ Üniv.
Prof. Dr. Ayşe Demir, Ankara, Yıldırım Beyazıt Üniv.
Prof. Dr. Beyhan Kanter, Mardin, Artuklu Üniv.
Prof. Dr. Ebru Burcu Yılmaz, Malatya, İnönü Üniv.
Prof. Dr. Fatih Arslan, Elazığ, Fırat Üniv.
Prof. Dr. Fatih Kanter, Kilis, 7 Aralık Üniv.
Prof. Dr. Fatih Sakallı, Ankara, Hacı Bayram Veli Üniv.
Prof. Dr. Galip Güner, Kayseri, Erciyes Üniv.
Prof. Dr. Kemal Timur, Kahramanmaraş, Sütçü İmam Üniv.
Prof. Dr. Mitat Durmuş, Kars Kafkas Üniv.
Prof. Dr. Mustafa Argunşah, Kayseri, Erciyes Üniv.
Prof. Dr. Mutlu Deveci, Elazığ, Fırat Üniv.
Prof. Dr. Münire Kevser Baş, Ankara, Yıldırım Beyazıt Üniv.
Prof. Dr. Nergis Biray, Denizli, Pamukkale Üniv.
Prof. Dr. Nurettin Öztürk, Denizli, Pamukkale Üniv.
Prof. Dr. Salim Çonoğlu, Balıkesir Üniv.
Prof. Dr. Süheyla Yüksel, Sivas, Cumhuriyet Üniv.
Prof. Dr. Yunus Ayata, Kayseri, Erciyes Üniv.
Prof. Dr. Yunus Balcı, Denizli, Pamukkale Üniv.
Prof. Dr. Yüksel Topaloğlu, Edirne, Trakya Üniv.
Prof. Dr. Ülkü Eliuz, Trabzon, Karadeniz Teknik Üniv.
Doç. Dr. Dilek Çetindaş, Denizli, Pamukkale Üniv.
Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler, Kayseri, Erciyes Üniv.
Doç. Dr. Gökhan Tunç, Eskişehir, Anadolu Üniv.
Doç. Dr. Harika Durgun, Manisa, Celal Bayar Üniv.
Doç. Dr. Hasan Yürek, Mersin Üniv.
Doç. Dr. Mehmet Güneş, İstanbul, Marmara Üniv.
Doç. Dr. Oğuzhan Karaburgu, Antalya Üniv.
Doç. Dr. Onur Hasdedeoğlu, Kastamonu Üniv.
Doç. Dr. Özlem Nematlu, Manisa, Celal Bayar Üniv.
Doç. Dr. Şeyma Kuran, Samsun, Ondokuzmayıs Üniv.
Doç. Dr. Veysel Şahin, Elazığ, Fırat Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi Duygu Oylubaş Katfar, Nevşehir, Kapadokya Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi, Fatih Dinçer, Kırşehir, Ahi Evran Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi Hilal Akça, Kayseri, Erciyes Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi Murat Gür, Nevşehir, Hacı Bektaş Veli Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi Neşe Demirci Oktay, Artvin, Çoruh Üniv.
Dr. Öğretim Üyesi Soner Sağlam, Denizli, Pamukkale Üniv.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Editörden.....I

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Süheyla Yüksel..... 1-14

Ömer Seyfettin'in Trajedisi ve Hikâyelerinde 'Trajik Olan'

Abdullah Şengül.....15-24

Ömer Seyfettin'de Çağdaş Düşüncenin Kaynakları

Yunus Ayata.....25-46

Ömer Seyfettin Öldü (Mü?): İkinci Ölüm Yıldönümü Münasebetiyle Ömer Seyfettin Hakkında Yarın Dergisinde Çıkan Yazılar

M. Onur Hasdedeoğlu.....47-80

Karanlıktan Aydınlığa: Ömer Seyfettin'in Şiirlerinde Renkler

Ferda Zambak.....81-93

Ömer Seyfettin'in "Bomba" Hikâyesinde Erkeklik ve Milliyetçilik

Duygu Özakin.....94-116

Halk İnanışlarında Cinsiyet Değiştirme Motifi Bağlamında Ömer Seyfettin'in "Eleğimsağma" Hikâyesi

Murat Gür.....117-134

Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Kimlik, Kültür ve Kıyafet: Fes, Sarık, Şapka

Fatih Dinçer.....135-157

Ömer Seyfettin'in "Fon Sadriştayn'ın Karısı" ve "Fon Sadriştayn'ın Oğlu" Hikâyelerinde Mitolojik İzler ve Modern İşlevler

Tamer Kütükçü.....158-182

Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde 'Yerli ve Milli'liğin Kavramsal Karşılığı

İlknur Tatar Kırılmış.....183-204

Gelecek Bilgisi Olarak Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Karakter İnşası

Dilek Çetindaş.....205-225

Konformizmin Acıyla İmtihanı: Ömer Seyfettin'in "Yüksek Ökçeler" İsimli Hikâyesini Konformizm Üzerinden Okumak

Oğuzhan Karaburgu226-234

Ömer Seyfettin'in "Başını Vermeyen Şehit" Hikâyesini Yeni Tarihselcilik Bağlamında Okuma Denemesi

Dinçer Atay.....235-256
Ömer Seyfettin'in Şiirlerinde Şehir ve Coğrafya

Duygu Oylubaş Katfar.....257-273
Ölümlülük ve Ölümsüzlük Stratejileri Bakımından Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Kesilmiş/Parçalanmış Ölü Bedenler

Bülent Sayak.....274-290
"Ömer Seyfettin Hikâyelerini Yeniden Okumak" Odağında Ömer Seyfettin Çalışmaları Üzerine Düşünceler

Orhan Baldane.....291-318
Azerbaycan'daki Ömer Seyfettin Çalışmaları ve Aydın Abıyev'in "Ömer Seyfeddin'in Heyatı ve Yaradıcılığı" Adlı Eseri Üzerine

Haşim Öge.....319-342
Ömer Seyfettin'in "Ashab-ı Kehfimiz" Hikâyesinde Millî Kimlik ve Öteki

Hasret Oğurlu343-353
Ömer Seyfettin'in "Mehdi" Hikâyesini Kronotop Kavramıyla Okumak

Merve Leyla Daldal.....354-363
Ömer Seyfettin'in "At" Hikâyesinde Temanın Kurgulanışına Psikomitolojik Bir Yaklaşım

Kürşat Efe.....364-388
Ömer Seyfettin'in Dil Yazılarındaki Düşünceleri ve Yansımaları

Hülya Argunşah.....389-408
Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Savaşın Kadın Yüzleri: "Nakarar"

Kitap Tanıtımı/Book Review

Göксу Koç.....409-417
Haz. Hülya Argunşah, Abdullah Şengül, Murat Gür, Sonsuza Uzanan Ses: Ömer Seyfettin.

Sebahat Özdemir.....418-422
Serkan Özdemir, Metinlerarasılık Yöntemleri: Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri.

Duran Can Gazioğlu.....423-429
Abdullah Şengül, Ömer Seyfettin ve Millî Kültür.

İsmail Kekeç.....430-434
Atilla Aktaş, Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Türk Kimliği ve Milliyetçi Söylem.

Özge Özhan.....435-438
Mitat Durmuş, Ömer Seyfettin'in Anlatılarında Kendilik Bilinci ve Öteki.

Fırat Ender Koçyiğit.....439-442
Haz. Nesrin Karaca, Mustafa Başpınar, Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin Kitabı.

Zuhal Erođlu Kořan.....443-446
Haz. Alev Sınar Uğurlu, Selçuk Kırılı, Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armađan.

Derya Güllük.....447-453
Haz. Bahtiyar Aslan, Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin.

Ali Volkan Erdemir454-457
Ikuko Suzuki, Omeru Seyfettin Tanpensenshü

Canan Uđurdađ.....458-461
Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü'nden Ömer Seyfettin'in Hatırasına İki Eserle Vefa Örneđi

Biblografya / Bibliography

Münevver Kandemir462-489
Ömer Seyfettin İle İlgili Son Çalışmalar (2019-2020)

Editörden...

2020 yılı, Türk edebiyatının değerli yazarlarından Ömer Seyfettin'in (1884-1920) ölümünün 100. yılıydı. Bu yıl dönümü dolayısıyla yazar hakkında pek çok önemli ve kalıcı çalışma yapıldı. Eserlerinin yeniden basımları, anma kitapları, akademik ve popüler dergilerin özel sayıları bu çalışmaların basılı planda olanlarıdır. Şüphesiz bütün dünyayı etkileyen küresel salgın olmasaydı, Ömer Seyfettin'in düşünce dünyasını ve eserlerini farklı boyutlarıyla değerlendiren sunumlara ev sahipliği eden toplantılar da yapılacaktı. Yine de sanal ortamlarda 'uzaktan uzağa' gerçekleştirilen buluşmalarla bu eksikliğin kısmen de olsa telafi edildiğini söylemek gerekir. Nihayet elimizde ölümünün 100. yılı dolayısıyla Ömer Seyfettin'i anmaya ve değerlendirmeye yönelik hiç de yabana atılmayacak bir külliyat oluşmuştur. Bu külliyat, sadece yazarı tanıyanlar, onun Türkçe ve Türk edebiyatındaki değerini bilenler için değil bütün Türklük âlemi için gurur verici bir hacimdedir.

Yeri gelmişken Ömer Seyfettin merkezli çalışmalar içinde önemli bir başlık oluşturan çevirilerden de söz edilmelidir. Daha önce Rusça, Fransızca, İngilizce ve bazı Türk lehçelerine çevrildiği bilinen yazara ait hikâyeler, 2020 yılı içerisinde İspanyolca ve Japoncaya da çevrildi. Bu çeviri çalışmaları Türk edebiyatının dünyaya açılması ve Ömer Seyfettin'in bir 'dünya yazarı' olarak anılmasına katkı sunması açısından gerçekten heyecan vericidir.

Ömer Seyfettin'i Türk edebiyatının unutulmaz yazarı hâline getiren öncelikle hikâyeciliğidir. Türk hikayesi onun yazdıklarıyla Cumhuriyet sonrası hikâyesine sağlam bir geçişi gerçekleştirmiş ve her yazarın kalemiyle olgunlaşarak bugüne kadar uzanmıştır. Onun hikâyesi olmasaydı, Türk hikâye sanatını oluşturan önemli halkalardan birisi eksik kalırdı. Hiç şüphesiz Ömer Seyfettin'in hikâyeleri kullanılan dil, düşünce dünyası ve yapısal özellikleri bakımından çağlar boyunca okunmaya ve üzerinde düşünölmeye devam edecek, Türk hikâyesini besleyen güçlü bir damar olarak varlığını sürdürecektir.

Ömer Seyfettin'i bugüne taşıyanın sadece hikâye yazarlığı olduğunu söylemek, yazarın bütün boyutlarının görülmesi ve gösterilmesine sınırlar getirmek demektir. Onun üzerinde durulması gereken yönlerinden biri de Türkçe ve Türk milliyetçiliği konusundaki yönlendirici düşünceleridir. Yazar, hayatı boyunca hikâye metinlerinin yanı sıra yazmayı sürdürdüğü düz yazılarıyla da düşüncelerini dönem insanına aktarmış ve önemli bir etki alanı oluşturarak Türk milletinin küllerinden doğuşuna yardımcı olmuştur. 20. yüzyılın başında, Osmanlı Devleti'nin çöküşünün yaşandığı, yıkıcı savaşların birbirini izlediği bir dönemde dilden başlayarak, edebiyata, oradan da millete giden yolu açmış, milletin kendine dönüşünü ve millî devletine kavuşma sürecini desteklemiştir. Ömer Seyfettin, her ne kadar düşüncelerinin varış noktası olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu görememişse de katkıları aradan geçen zaman içinde unutulmamış, Türk insanını düşündürmeye ve beslemeye devam etmiştir.

Ömer Seyfettin, 21 Nisan 1911 tarihinde Selanik'te *Genç Kalemler* dergisi etrafında başlayan Türkçenin yabancı unsurlarından kurtarılarak sadeleştirilmesi, konuşulan Türkçenin yazı dili hâline getirilmesi hareketinin öncü isimlerinden.

Millî edebiyat hareketinin de bir tür beyannameyi sayılan “Yeni Lisan” makalesi onun kaleminden çıkmıştır. “Yeni Lisan”, sadece dile yönelik teklifler taşımaz. Devam eden ve kullandığı dilden başka sunduğu dünya görüşü ile de halktan uzaklaşmış olan edebiyatın eleştirisiyle, yerli ve millî bir karakter taşıyan edebiyatın başlatılması konusunda önerileri olan bir yazıdır. Türk milletinin anladığı ve kullandığı dil ile hoşlandığı ve bağlı olduğu tarihsel kökenlerine yöneliş başlatan Yeni Lisan hareketi Türk milletinin kendi kimliği etrafında yeniden dirilişinin de başlangıcı olmuştur. Osmanlı’nın geniş imparatorluk coğrafyasında bulunan bütün milletlerin kendi millî kimliklerine uyandırdıkları ve millî devletlerine kavuştukları bir zamanda, Osmanlı’nın devamlılığı adına geciktirilmiş Türk milliyetçiliği, Ömer Seyfettin ve arkadaşları sayesinde dirilerek millî mücadelesini vermiş ve millî devletine kavuşmuştur. Bu sebeptendir ki Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerinde başta Ömer Seyfettin olmak üzere dönemin düşünce ve mücadele adamlarının saygıyla anılması gereken isimleri ve emekleri vardır.

Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nin elektronik yayın organı olan *Kare*, Türkçenin bugünkü şeklini almasına görüşleriyle ve eserleriyle unutulmaz izler bırakan Ömer Seyfettin’in anılmasına bu özel sayıyla katkıda bulunmaktadır. *Kare*’nin yayımı, yazarı anmaya yönelik etkinliklerin 2021 yılında da devam ettiğini ve yıl içinde bu bibliyografyaya yeni başlıkların ekleneceğini göstermektedir.

Kare’nin 2021 Yaz sayısında Türkiye’nin farklı üniversitelerinde görev yapan 21 akademisyen Ömer Seyfettin’in eserlerini farklı açılardan değerlendiren yazılarıyla yer aldılar. Farklı bakış açılarıyla yazara ait eserlerin zengin dünyasının ortaya çıkmasına ve modern okuma biçimleriyle bu eserlerin çoğalmasına aracı oldular. *Kare*’nin bu özel sayısında çoğu 2020 yılı içerisinde yayımlanmış anma kitaplarının büyük bir kısmının tanıtımına da yer verildi. *Kare / Ömer Seyfettin Anı Sayısı*, 2019-2020 yılında yapılmış çalışmaların bibliyografyası ile tamamlandı. Özellikle anılan son bölüm, yazar hakkında yapılan son çalışmaların dökümünü ortaya koymakta ve önceki yıllarda yapılan bibliyografya çalışmalarıyla bütünleşmektedir.

Kitap tanıtımlarıyla birlikte 32 ayrı başlığın bulunduğu bu sayıya katkı vermiş olan yazarlara, yazıların yayın sürecini değerlendirmeleriyle yönlendiren değerli hakemlere ve *Kare*’nin editör grubuna çok teşekkür ederim. Türk edebiyatının ve düşünce tarihinin önemli isimlerinden Ömer Seyfettin’in anısına hazırlanan bu özel sayıyı hep birlikte ortaya koyduk. Bu vesileyle Ömer Seyfettin’in aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

Ruhu şad olsun, sesi çağlar ötesine bütün canlılığıyla uzanmaya devam etsin.

Prof. Dr. Hülya ARGUNŞAH
KARE Dergi 11. Sayı Editörü